

Gmina Mała Wiesz

Gmina Mała Wieś położona jest w zachodniej części województwa mazowieckiego, w południowo-wschodniej części ziemskiego powiatu płockiego.

Graniczy łądowo z należącymi do tegoż powiatu gminami: Bodzanów, Bulkowo i Wyszogród oraz z gminą Naruszewo w powiecie płockim, a przez rzekę Wisłę, która stanowi jej południową granicę – z gminą Słubice (powiat ziemski płocki) i gminą Łtów (powiat sochaczewski).

Funkcjonalnym centrum gminy jest miejscowość Mała Wieś oddalona o 35 km od Płocka, 28 km od Płońska, 33 km od Sochaczewa, 42 km od lotniska Modlin, 50 km od Nowego Dworu Mazowieckiego i 80 km od Warszawy.

Wypadkowa tych odległości, układu komunikacyjnego, a przede wszystkim funkcji administracyjnych, oferty pracy, edukacji, handlu i usług w tych ośrodkach wyznacza układ oddziaływania tych ośrodków na gminę, który współtworzą, z dominującymi z racji ich potencjałów i dostępności komunikacyjnej Płockiem i Warszawą.

Środowisko przyrodnicze Gminy Mała Wieś posiada znaczące walory, o czym świadczy objęcie około 40% obszaru gminy różnymi prawnymi formami ochrony przyrody, przewidzianymi w ustawie „O ochronie przyrody” z 16 kwietnia 2004 roku.

Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje swoim zasięgiem dolinę Wisły. Tereny te są objęte ochroną ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarza ekologicznego. Dzięki swoim walorom ornitologicznym obszar ten objęty jest także unijną siecią „Natura 2000” jako obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina środkowej Wisły PLB 140004. Gatunki kwalifikujące go to: bocian czarny, mewa czarnogłowa, podgorzałka, podróżniczek, rybitwa białoczelna, zimorodek,

rybitwa rzeczna, brodziec piskliwy, czapla siwa, gągoł, krwawodziób, krzyżówka, mewa pospolita, ostrygojad, ptaki wodno-błotne.

Z występowaniem rzadkich gatunków ptaków związane są dwa rezerваты przyrody, położone na obszarze gminy: Kępa Antonińska i Wyspy Zakrzewskie.

Są to rezerваты faunistyczne z ostoją rzadkich i ginących w Polsce ptaków siewkowatych: mew, rybitwy i siewieczek, utworzone ze względów naukowych i dydaktycznych w 1994 roku.

Rezerwat Kępa Antonińska zajmuje powierzchnię 475 ha i zlokalizowany jest na obszarze 3 gmin: Wyszogród, Iłów i Mała Wieś.

Rezerwat Wyspy Zakrzewskie zajmuje powierzchnię 310 ha, w tym na terenie Gminy Mała Wieś – 170 ha i zlokalizowany jest na obszarze 4 gmin: Bodzanów, Iłów, Słubice i Mała Wieś.

Na terenie Gminy znajduje się 10 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa lub ich grupy, w tym: aleja w Brodach Małych, składająca się z 33 buków zwyczajnych, 14 lip drobno-listnych, 4 modrzewi oraz 3 jesionów, 8 dębów szypułkowych w Małej Wsi oraz orzech włoski zwany „Jaworem” o obwodzie ok. 5 metrów w Podgórzu.

Wody powierzchniowe na obszarze Gminy Mała Wieś to Wisła, płynąca na długości południowej granicy Gminy (ok. 6 km). Drugi co do znaczenia ciek to niewielki dopływ Wisły – Ryksa, o długości 23 km i powierzchni zlewni ok. 70 km².

Zbiorniki wód stojących na obszarze gminy są nieliczne i niewielkie, jednak mają znaczenie jako elementy krajobrazu, małych ekosystemów i jako obiekty rekreacyjne.

Ogólna powierzchnia Gminy wynosi 10 878 ha, z czego 7915 ha (ok. 73%) stanowią użytki rolne, zaś 1919 ha (ok. 18%) – użytki leśne.

Dominującym sektorem gospodarki Gminy Mała Wieś jest ciągle rolnictwo. Odsetek gospodarstw domowych posiadających użytek rolny przekracza 55%. Szacuje się, że sektor ten daje zatrudnienie ponad 25% mieszkańców. Gmina posiada dość korzystne warunki do jego rozwoju. Należy do nich duży udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni, przekraczający wskaźniki dla Mazowsza (66,8%) i dla powiatu płockiego (71,9%). Duży, utrzymujący się od 2001 roku, udział (ok. 90%) w użytkach rolnych mają grunty orne. Inny korzystny czynnik – dotyczący północnej i środkowej części gminy – to dobra jakość gleb, bielocowych i brunatnych II i III klasy, zaliczanych do kompleksu pszenno-żytniego (w części północnej) oraz gleb kompleksu żytniego (w części środkowej). Południowa część Gminy ma słabe – V i VI klasy – gleby kompleksu żytniego utworzone na piaskach.

Od 1899 roku ważną rolę, wykraczającą poza sferę gospodarki gminy, odgrywała Cukrownia Mała Wieś, zbudowana przez Stanisława Sohnenberga, właściciela dóbr Mała Wieś i Niżdzin. Cukrownia dawała miejsca pracy licznej jak na lokalne warunki liczbie osób (około 160 zatrudnionych w 2005 roku), tworzyła zbytnie na uprawiane przez rolników z kilku okolicznych gmin buraki cukrowe, ale także była animatorem życia społecznego gminy. Niestety, w rezultacie zainicjowanej przez Unię Europejską reformy europejskiego rynku cukru, właściciel cukrowni – Krajowa Spółka Cukrowa S.A. – podjął w 2006 roku decyzję o zamknięciu zakładu.

Spółeczność gminy jest dość aktywna kulturalnie. Aktywność ta jest inspirowana i koncentruje się wokół gminnych instytucji, takich jak Gminne Centrum Kultury MultiOsada w Małej Wsi, szkoły oraz wokół Domu Pomocy Społecznej w Zakrzewie i organizacji społecznych: Stowarzyszenia Pomocowego „Blżej Siebie”, Stowarzyszenia „Szansa na

Rozwój”, Stowarzyszenia Kobiet Wiejskich Malwa, Stowarzyszenia Rozwoju Wsi Orszymowo i Okolic, ośmiu Ochotniczych Straży Pożarnych, klubów sportowych „Spójnia” w Małej Wsi i „Borowik” w Podgórzu. Corocznie odbywają się okazjonalne i cykliczne imprezy. Od dwudziestu lat cyklicznie organizowane są Dni Gminy Mała Wieś i Biesiada Pieśni Patriotycznej w Węgrzynowie.

Historia osadnictwa na obszarze Gminy Mała Wieś sięga wczesnego średniowiecza. Świadczą o tym wczesnośredniowieczne grodziska w Wilkanowie i Orszymowie oraz ślady osady w Podgórzu, mogące należeć do kultury łużyckiej, jak również pozostałości cmentarzysk z XI-XII wieku odkryte w Arciszewie, Podgórzu, Dzierżanowie i Świącicach.

W późnym średniowieczu i okresie nowożytnym tutejsze wsie należały do króla, biskupów płockich lub do drobnej szlachty, często zmieniając właścicieli. Ich mieszkańcy dzielili burzliwe losy kraju, początkowo jako niezawisłego państwa, później jako części zaboru pruskiego, a następnie rosyjskiego.

Z terenem gminy związanych jest kilka wybitnych postaci, takich jak: Wincenty Hipolit Gawarecki, historyk dziejów Mazowsza, jeden z prekursorów regionalizmu, działacz Towarzystwa Naukowego Płockiego, Klemens Nakwaski – podkomorzy wyszogrodzki, który ufundował kościół w Kępie Polskiej, Anna z Krajeńskich Nakwaska – pisarka i tłumaczka, która założyła w Małej Wsi na początku XIX w. park angielski z rozbudowanym systemem wodnym, z posągami, altanami, szwajcarskim domkiem i oranżerią, Franciszek Salezy Nakwaski – prefekt departamentu warszawskiego w Księstwie Warszawskim i senator – wojewoda Królestwa Polskiego, Mirosław Henryk Nakwaski – aktywny uczestnik powstania listopadowego, Karolina Nakwaska – pisarka, i w końcu – Aleksander Przeździecki – pisarz i archeolog.

Z bardziej współczesnych należy wymienić Jana Jaroszka – pseudonim „Proboszcz”, majora AK poległego w Powstaniu Warszawskim w 1944 r. oraz Zbigniewa Mieczkowskiego, potomka właścicieli Dzierżanowa, żołnierza Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i działacza emigracyjnego.

Mieszkańcy gminy są dumni ze swojej historii. Jest ona kultywowana staraniem miejscowych elit. Szkoła Podstawowa w Małej Wsi nosi imię Wincentego Hipolita Gawareckiego, gimnazjum imię Anny Nakwaskiej. Materialne ślady historii i kultury obszaru są dość liczne, ale na ogół wymagają renowacji.

Zaliczyć do nich należy:

- **Grodzisko w Orszymowie, tzw. „Kopiec”**, z XI-XIII w., stożkowe o średnicy ok. 16 m, z zachowanymi resztkami fosy i wału. Grodzisko w Wilkanowie nad Ryksą, tzw. „Okop”, z XIII w., stożkowe, ze śladami fosy i wału.
- **Kościół parafialny pw. Świętych Piotra i Pawła** w Zakrzewie Kościelnym, drewniany, z 1620 r. z drewnianą dzwonnica z drugiej połowy XVIII w.
- **Kościół parafialny pw. Matki Bożej Różańcowej** w Orszymowie, orientowany, murowany z 1825-1828 r., wewnątrz malowidła ściennie Władysława Drapiewskiego z 1962-1963 roku. Na cmentarzu przykościelnym grobowiec rodziny Małowieskich z Dzierżanowa autorstwa Aleksandra Sikorskiego z Warszawy. Plebania murowana z 1913 r. wg projektu Bolesława Zienkiewicza z Płocka. Cmentarz grzebalny z 1837 r., nagrobki zabytkowe z XIX w.
- **Dwór drewniany w Podgórzu** z połowy XIX w. z gankiem ujętym parami kolumn toskańskich, z otaczającym go parkiem z połowy XIX w. ze starodrzewem i szpalerem kasztanowcowym, park przechodzi w naturalny głęboki jar rzeki Ryksy.
- **Dwór z 1895 roku wraz z pozostałościami parku w Starych Święcicach**, murowany z boniowaniem na narożach, piętrowy, zdobiony żeliwnym balkonem.
- **Dwór murowany w Nakwasinie** z okresu po 1918 r., rozbudowany po II wojnie światowej z parkiem krajobrazowym z pierwszej połowy XIX w., założony dla Nakwaskich, pow. 9,1 ha.
- **Dwór murowany w Głównicy** z początku XX w. z parkiem z końca XIX w.
- **Dwór w Brodach Małych**, wybudowany po spaleniu poprzedniego modrzewiowego w 1940 r. z parkiem krajobrazowym z pocz. XIX w., założonym dla Gościckich, z okazami starodrzewu.
- **Pozostałości parku angielskiego w Małej Wsi** z pierwszej połowy XIX w. o powierzchni 7,5 ha, z rozbudowanym niegdyś systemem wodnym: stawami i kanałami, starodrzewem.
- **Zabudowania gospodarze w Małej Wsi**: obora (XIX/XX w.) oraz spichlerz (pocz. XIX w.).
- **Park krajobrazowy w Dzierżanowie** z pierwszej połowy XIX w., założony dla Małowieskich. W parku starodrzew, zachowane stawy i figura Matki Boskiej przy grobie powstańca z 1863 r.
- **Park podworski w Lasocinie** z drugiej połowy XIX w., powierzchnia 4,8 ha.
- **Zespół budynków przemysłowych cukrowni** wybudowanej w 1899 r., później rozbudowanej.
- **Figurę św. Jana Nepomucena** z 1799 r. w Małej Wsi przy drodze do Bodzanowa, fundacji Klemensa Nakwaskiego. Murowaną kapliczkę przydrożną Matki Boskiej Skępskiej w Wilkanowie z 1877, fundacji miejscowego gospodarza Klemensa Gankowskiego.
- **Ślady osadnictwa olenderskiego** w Zakrzewie Kościelnym: rozłogi pól obramowane wierzbą, rowy melioracyjne i terpy – sztuczne wzgórza pod zabudowę, zachowane dwa tradycyjne budynki z początku XX w.

8

ZAKŁAD BETONIARSKO-KAMIENIARSKI

Nagrobki

Daniel Krzemiński

Główczyn 44, 09-460 Mała Wieś

 24 231 47 69

604 871 528

e-mail: kamieniarz44@wp.pl

9

DACHY OD A DO Z

Sławomir Matuszewski
MATUS-BUD
W OFERCIE:

- Konstrukcje dachowe
- Pokrycia dachowe
- Obróbki blacharskie
- Drobne prace murarskie
- Odśnieżanie
- Kompleksowe doradztwo

Drwały 13, 09-450 Wyszogród tel. 600 831 968

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Urząd Gminy Mała Wieś

ul. Jana Kochanowskiego 1, 09-460 Mała Wieś

tel. 24 269 79 60, fax 24 269 79 61

gmina@malawies.pl

www.malawies.pl

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Małej Wsi

ul. Płońska 4, 09-460 Mała Wieś

tel. 24 269 79 62

e-mail: gops@malawies.pl

Środowiskowy Dom Samopomocy w Starych Świącicach

Stare Świącice 22, 09-460 Mała Wieś

tel. 606 685 062

e-mail: sds@malawies.pl

Dzienny Dom Senior + w Małej Wsi

ul. Płońska 2, 09-460 Mała Wieś

tel. 24 269 79 73

e-mail: seniorwigor@malawies.pl

Gminne Centrum Kultury MultiOsada w Małej Wsi

ul. Warszawska 31, 09-460 Mała Wieś

tel. 570 406 310

e-mail: multiosada@gmail.com

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ W ZAKRZEWIE

Zapewniamy całodobową opiekę osobom przewlekle psychicznie chorym

Oferujemy wysoki standard usług

*Serdecznie zapraszamy
do naszej placówki*

Zakrzewo Kościelne 14
09-460 Mała Wieś
tel./fax 24 231 41 47
e-mail: zakrzewo@dompomocy.pl

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej

ul. Maksymiliana Kolbego 13, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 40 37
e-mail: mala.wies@interia.pl

Dom Pomocy Społecznej w Zakrzewie Kościelnym

Zakrzewo Kościelne 14, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 41 47
e-mail: zakrzewo@dompomocy.pl

Policijny Punkt Przyjęć Interesantów

ul. Płońska 4, 09-460 Mała Wieś

Szkoła Podstawowa im. Wincentego Hipolita Gawareckiego w Małej Wsi

ul. Jana Kochanowskiego 17, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 40 44
e-mail: sp_mala_wies@poczta.onet.pl

Szkoła Podstawowa w Podgórzu

Podgórze 6, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 41 53
e-mail: podgorze@gazeta.pl

Szkoła Podstawowa w Dzierżanowie

Dzierżanowo 53, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 30 31
e-mail: spdzierzanowo@wp.pl

Gimnazjum z Oddziałem Integracyjnym im. Anny Nakwaskiej w Małej Wsi

ul. Jana Kochanowskiego 17, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 41 01
e-mail: gimmw@op.pl

Samorządowe Przedszkole z Oddziałem Integracyjnym w Małej Wsi

ul. Warszawska 53, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 40 99
e-mail: przedszkole.mw@wp.pl

Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Orszymowie

Orszymowo 53, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 42 21
e-mail: szkolaorszymowo@poczta.onet.pl

3

Zajazd Reczyn

POKOJE DO WYNAJĘCIA

OBIADY DOMOWE

Nowy Reczyn 16, Gmina Bodzanów
(przy stacji paliw, droga krajowa nr 62)

tel. 784 994 403

4

MW Auto Serwis

Mateusz Iwański

- ⚙️ mechanika
- ⚙️ wulkanizacja
- ⚙️ klimatyzacja
- ⚙️ sprzedaż części
- ⚙️ diagnostyka komputerowa

📞 510 099 474

Mała Wieś

ul. Botaniczna 2 (nowe działki)

5

GOSPODARSTWO ROLNE W DZIERŻANOWIE

Sp. z o.o.

Największe gospodarstwo
rolne w powiecie płockim.

Wyróżnione III miejscem
w Polsce
pod względem
wyników finansowych.

09-460 Mała Wieś, Dzierżanowo
tel. 24 231 48 70
kom. 606 961 067

6

SPÓŁDZIELNIA USŁUG ROLNICZYCH W MAŁEJ WSI

STACJA PALIW

Paliwa BAQ
MONITOROWANA JAKOŚĆ

SKLEP

SPRZEDAŻ AKCESORIÓW I CZĘŚCI SAMOCHODOWYCH
SPRZEDAŻ CZĘŚCI DO SPRZĘTU ROLNICZEGO
SPRZEDAŻ NAPOJÓW

WYMIANA BUTLI GAZOWYCH

tel. 24 231 40 82, 501 557 265

09-460 Mała Wieś k. Płocka

7

PGK

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej
w Płońsku Sp. z o.o.

Posiadamy certyfikaty:

ISO 9001:2008
nr rejestracyjny: 12 100 35394/01 TMS
Pobór prób i wykonywanie analiz wody
i ścieków

ISO 9001:2008
nr rejestracyjny: 12 100 44361
ISO 14001:2004
nr rejestracyjny: 12 104 44361
Odbiór i wywóz nieczystości stałych
i płynnych; Czyszczenie ulic i parkingów

Świadczymy usługi:

- Kompleksowe zagospodarowanie odpadów komunalnych
- Zaopatrzenie w wodę
- Odbiór i oczyszczanie ścieków
- Wywóz odpadów komunalnych
- Sprzedaż pojemników na odpady komunalne
- Usługi mechanicznego czyszczenia sieci kanalizacyjnych
- Budowa sieci i przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych
- Detaliczna sprzedaż paliw

ul. Mickiewicza 4, 09-100 Płońsk
tel. 23 662 32 23, 23 662 42 78
pgk@pgk.plonsk.pl • www.pgk.plonsk.pl

HURTOWNIA

- środki ochrony roślin
- nawozy, wapno polne
- pasze SANO
- węgiel, miat
- materiały budowlane
- SKUP ZŁOMU
- USŁUGI TRANSPORTOWE
- prace ziemne
- SKUP RZEPAKU

09-460 Mała Wieś
ul. Słowackiego 11
tel. 24 231 40 08, 24 231 48 75

Punkt sprzedaży:
Bulkowo, tel. 24 265 20 47
e-mail: grudpol@grudpol.pl

Bank Spółdzielczy

w Małej Wsi

www.bsmalawies.pl

Centrala Banku / BANKOMAT

ul. Płońska 7, 09-460 Mała Wieś
tel. 24 231 40 46
godz. otwarcia 7.30-15.30
e-mail: bs_mala_wies@bsmalawies.pl

Oddział Bodzanów

ul. Mickiewicza 31, 09-470 Bodzanów
tel. 24 260 77 13
godz. otwarcia 7.30-15.30
e-mail: bodzanow@bsmalawies.pl

Filia Banku w Nowym Miszewie

ul. Południowa 9, 09-470 Bodzanów
tel. 24 260 66 77
godz. otwarcia 7.30-15.30
e-mail: miszewo@bsmalawies.pl

Filia Banku w Słupnie

ul. Miszewska 8, 09-472 Słupno
tel. 24 386 27 25
godz. otwarcia 8.15-16.15
e-mail: slupno@bsmalawies.pl

Dobry partner – to bezpieczeństwo i zaufanie

Wydawnictwo Pomorza i Kujaw PiK Zbigniew Klimczak
www.wydawnictwo-pik.pl
Bydgoszcz 2018

Redaktor wydania: Jerzy Frankowski

Współpraca redakcyjna: Ewa Sobieraj, Katarzyna Lelińska

Korekta: Agnieszka Kajak

Tekst, fotografie oraz materiały topograficzne
wykorzystane w opracowaniu udostępnił
Urząd Gminy Mała Wieś

*Wydawnictwo nie odpowiada za treść
i aktualność reklam oraz danych dotyczących gminy*